

I. Správní věda:

Centrálním pojmem = **Veřejná správa („VS“)**

- **a to jako komplexní, multikriteriální společenský jev,**
- **a to v jeho reálné existenci a působení, také jako složitý a členitý systém.**

Přístupy ke zkoumání veřejné správy:

- **Rozmanitost, členitost VS** – vede k možnost více přístupů.
  - **Vývoj VS v čase, pružnost** – více či méně dle potřeb společnosti (státu).
  - Takto se vyvíjí, resp. měla a mohla by se vyvíjet také správní věda.
-

Připomenutí:

VS = správa veřejných záležitostí, spojena s veřejným zájmem, vázána legalitou.

Systémový přístup k veřejné správě a jejímu zkoumání:

- **Veřejná správa („VS“)** naplňuje své **poslání** (účely, cíle, úkoly) skrze svou činnost.
- Spojení **organizační** (formální, resp. „statické“) a **funkční** (materiální, resp. „dynamické“) stránky veřejné správy vytváří **ucelený obraz veřejné správy**, jež představuje komplexní společenský **system**.
- Takto veřejnou správu, v celku, subsystémech i jednotlivých prvcích a znacích, a jejich vzájemných vztazích, souvislostech a podmíněnosti zkoumá Správní věda.
- -----
(POZN. – pojem „systémový přístup“)

Pojem a charakteristika správní vědy

- = vědní disciplína zkoumající VS v jejím **faktickém (reálném) rozměru**.
- **společenská věda**
  - současně ale také **prvky věd přírodních a technických**
  - také **věda systémová a komplexní** (zájem o celou šíři VS).
- **předmětem** zkoumání je **VS jako systém**, kde lze rozlišit
  - **organizačním pojetí VS** (vnitřní struktura VS, organizační systémy a principy)
  - **a funkční pojetí VS**

(= činnost VS = procesy, postupy, metody při vlastním působení VS).

Význam a účel správní vědy: = vyhodnocování a zvyšování efektivnosti (zdokonalování) VS

= jde o obor **teoreticko- praktický** (zkoumá + doporučuje).

„Administrativistika“ – Správní studia

- zahrnují obory:
  - **věda(teorie) správního práva („VSP“)**
  - **správní věda („SV“)**
  - **správní politika.**

Administrativistika – Správní studia

- **Veřejná správa**, jako významný řídicí systém ve společnosti, je *dlouhodobě předmětem zájmu* mnohých subjektů, a to z různých důvodů a hledisek, a postupně také různých vědních oborů.

Konkrétní zájem o veřejnou správu vykrytalizoval do **hlavních oborů**, se specifickými úhly pohledu, resp. zájmem o aspekty veřejné správy:

- a) „**věda (teorie) správního práva**“ („**VSP**“) - zkoumá **právní** pojmy, instituty, právní stránku organizace a činnosti VS.
- b) „**správní věda**“ („**SV**“),
(POZN. vztah shora uvedených dvou oborů je nutno v tomto programu vnímat a oba obory rozlišovat !!)
- c) „**správní politika**“ (řeší formulace cílů, tvorbu programů a koncepcí, rozvoj odvětví, volbu forem a postupů, rozhodování...).

II. Vývoj zkoumání veřejné správy

Významný pro chápání veřejné správy v *potřebných souvislostech*.

Zvláště u veřejné správy – znak *trvalosti, kontinuity*.

+ zkušenosti („*Historia magistra vitae*“)

Tradice a základy současné naší veřejné správy dle hlavních etap:

- **kameralistika, policejní věda** (Francie, Prusko – 17. – 18.století) = prakticistní přístupy v podmínkách absolutistického státu.
- V Rakousku srov. cílené změny a reformy v období vlády Marie Terezie a Josefa II.
- **správní nauka** (18. stol.- počátek 19. (C.J.-B.Bonnin /FR. 1772-1846, principy veřejné správy, zákonný základ /obr./, L. von Stein /NĚM., 1815-1890/) = působení správy ve společnosti (zakladatel „welfare state“, sociolog. přístup).
- Evropa - **období juristické** (od poloviny 19. stol.- k právnímu normativismu). Konstituování (vědy) správního práva.
- Mimo tento rámec - později - *M.Weber* (sociologie), *H.Fayol* (organizace pracovníků, modely řízení).

PRINCIPES D'ADMINISTRATION PUBLIQUE;

POUR

SERVIR A L'ÉTUDE DES LOIS ADMINISTRATIVES,

Et Considérations sur l'importance et la nécessité d'un
Code administratif, suivies du PROJET DE CE CODE;

Par C. J. BONNIN, Auteur du Traité sur Droit.

Ouvrage utile aux Prêtres, Sous-Prêtres, Maires et Adjointe, aux Membres
des Conseils généraux de départements, de préfetures, d'arrondissements
communaux et municipaux.

SECONDE ÉDITION.

• Les lois antérieures les unes sur les autres se sont-elles grossies jusqu'à
une telle immensité de volumes, en bien ou-elles embarrassées dans
une telle confusion, qu'il faille les renouveler en entier pour les réunir
dans un corps de législations plus saines et mieux disposées ? Écrivez-vous
avant toutes choses à ce travail ; les volumes appartenant à l'Administration,
et quelques Incomplets, mais mérités d'être, par les fondateurs
et les restaurateurs des législations, une place honorable.

PARIS, Quai de l'école universelle.

PARIS,

AUX ARCHIVES DU DROIT FRANÇAIS,

Chez CLAMENT frères, Libraires, rue de l'École, n° 3,
au Carrousel.

M. DCCC. IX.

Vývoj zkoumání veřejné správy – pokr.

- **v USA odlišný vývoj**
  - Nepřetržitá linie vývoje správní vědy („Public Administration“),
  - Vztah se správou soukromou („manažerské“ přístupy) včetně aspektů politické administrativy (včetně „samosprávné“ tradice),
  - významní představitelé: *W. Wilson* (článek „*The Study of Administration*“ (1887), *F.W. Taylor* (organizace výroby), později např. *D. Waldo* („*The Administrative State*“, politická teorie veřejné správy).
- od poválečného období (po 2.sv.válce) **systemový přístup**.
- **významné směry/oblasti zkoumání:**
  - „*New Public Management*“ - vědecký management veř. služeb,
Human Relations - sociálně psychologické hledisko
Administration Behaviour - behavioristický směr
Decision-making, Policy-making - problematika rozhodovacích procesů
New Public Administration - důraz na participaci a decentralizaci.
- v současnosti snaha o komplexní uchopení a rozvíjení VS (stránky politické, právní, organizační, ekonomické, informatická, personální, etická, metodologie...)

Vývoj zkoumání veřejné správy – pokr.2:

- **období po 2. sv. v. v Evropě**
    - možnost seznámit se s rozvojem správní vědy v USA a čerpat z něj
    - v poválečném období určitá renesance správní vědy.
    - konstituování správní vědy jako samostatného vědního odvětví.
-

Vývoj zkoumání veřejné správy – pokr.3:

- **období po 2. sv. v. ve východní a střední Evropě (do roku 1990):**
  - odlišný politický vývoj = odlišný přístup ke správě (centralizovaná, pouze státní).
  - centra správních studií v tehdejším Sovětském svazu.
  - na našem území počátky spojovány s pracemi v oboru státního a správního práva (obor společenská a státní výstavba). (namísto managementu – teorie řízení, teorie organizace).
  - od 60. let u nás konstituován **obor správní věda** mezi jeho významné představitele lze řadit zejm. **M. Mášu a D. Hendrycha** a dále řadu dalších autorů (srov. přehled pramenů ke studiu předmětu).

Vývoj zkoumání veřejné správy- pokr.4:

- Další směry - příkladmo:
  - metody hodnocení („*evaluate*“): TQM, EFQM, CAF, benchmarking, a další (BSC /vyvážených ukazatelů/, ISO, modelování,...)
  - Kontingenční přístup (M. Crozier – ambivalentnost, podmíněnost prostředí), a další...

Mnohé metody – původ v soukromém sektoru.

Avšak: **Limity využití manažerských metod** v oblasti veřejné správy.

Aktuální VÝVOJ zkoumání veřejné správy (trendy ve správní vědě):

významná úloha :

- - **národních vzdělávacích a výzkumných institucí** (např. Francie – ENA, Německo – Institut správních věd ve Speyeru),
- - **mezinárodních a nadnárodních organizací** (podporujících ekonomický rozvoj, demokracii, ochranu lidských práv): - OECD, Rada Evropy, EU,
- + **vědeckých institucí**
- **EIPA (Maastricht)** - - za účelem zvýšení odbornosti úředníků a specialistů v oblasti řízení a politiky EU (+ výzkumná a publikační činnost).
- **EUI ve Florencii** (mezinárodní výzkumná univerzita – Ph.D.) ,
- **NISPACee – Bratislava** – síť institutů a škol VS v rámci Stř. a Vých.Evropy).
- (**IIAS / EGPA Brusel** – s regionální evropskou sekci (EGPA), pořádající
- **odborné konference** (např. každoroční – „European Group for Public Administration“). - *inspire, prezentace výsledků, výměna zkušeností, rozvoj věd o VS.*

About EIPA:

- EIPA was created in 1981 on the occasion of the first European Council held in Maastricht.
- We are supported by the EU Member States and the European Commission.
- cross-national and cross-institutional comparative, analytical perspectives on EU policies.
- longest-standing experts in EU public affairs.

Aktuální VÝVOJ zkoumání veřejné správy (*trendy ve správní vědě*)

Současná témata (výběr):

- Teorie reforem veřejné správy, řízení změn ve veřejné správě,
- + Zvyšování efektivity VS (= trvalý požadavek), v současnosti např. zejm. v položce „úspornost“ ,
- + Kvalita řízení, standardizace procesů, regulace (např. RIA), evaluace a její metody (srov. např. stránky MV ČR – k řízení kvality v ÚSC, ve služebních úřadech),
- + Elektronizace, digitalizace, e-government,
- + Zapojení soukromého sektoru (např. využití „PPP“),
- + Principy dobré správy, evropský administrativní prostor,
- + Opatření proti korupci, etika, whistleblowing,
- + Otázky deficitu demokracie, a další.....

Pro ilustraci: **EGPA Permanent Study Groups (= oblasti, hlediska zkoumání VS) 9:**

- PSG I: E-Government
- PSG II: Performance in the Public Sector
- PSG III: Public Personnel Policies
- PSG IV: Local Governance and Democracy
- PSG V: Regional and Local Government
- PSG VI: Governance of Public Sector Organizations
- PSG VII: Quality and Integrity of Governance
- PSG VIII: Civil Society, Citizens and Government
- PSG IX: Teaching Public Administration
- PSG X: Law and Public Administration

Další Permanent Study Groups:

- [PSG XI: Strategic Management in Government](#)
  - [PSG XII: Public Sector Financial Management](#)
  - [PSG XIII: Public Policy](#)
  - [PSG XIV: EU Administration and Multi Level Governance](#)
  - [PSG XV: Public Administration, Technology and Innovation](#)
  - [PSG XVI: Public and Nonprofit Marketing](#)
  - [PSG XVII: Sociology of the State: Reforms and Resilience](#)
-
- [PSG XVIII: Justice and Court Administration](#)
  - [PSG XIX: Public Network Policy and Management](#)
  - [PSG XX: Welfare State Governance & Professionalism](#)
  - [PSG XXI: Policy Design and Evaluation](#)
  - [PSG XXII: Behavioral Public Administration.](#)
  - [PSG XXIII: Administration, Diversity and Equal Treatment.](#)

PRÁVNICKÁ
FAKULTA
Masarykova univerzita

EGPA-IASIA 2020 e-Conference
SEPTEMBER 2 - 4

Public administration learning &
development in the COVID-19 era

PhD Virtual Tutorial Seminar
SEPTEMBER 1, 2020

The banner features a blue-to-orange gradient background with a large, stylized white atomic symbol in the center.

IIAS
International Institute
of Administrative Sciences

IISA
Institut International
des Sciences Administratives

VIRTUAL INSTITUTE
FOR THE
SCIENCES
OF
ADMINISTRATION

AN ON-LINE PLATFORM OF THE INTERNATIONAL
INSTITUTE OF ADMINISTRATIVE SCIENCES (IIAS)

The banner has a teal-to-blue gradient background with a network of white nodes and connecting lines, resembling a molecular or digital structure.

Definujte zápatí - název prezentace / pracoviště

Vývoj veřejné správy a jejího zkoumání = nekonečný proces.

Diskuzní otázky:

- Jak je využíván potenciál vědeckého zkoumání veřejné správy a její právní regulace ?
- Jak jsou využívány existující, resp. dostupné poznatky a zkušenosti (doporučení) ?
- Je tomu obdobně jako v soukromém sektoru ?
- Jaké jsou pro to důvody ?

Prameny ke studiu:

Základní:

- Skulová, S., a kol.: *Základy správní vědy*, 2. vydání, Brno: MU, 2014, str. 13 - 55.
- Hendrych, D.: *Správní věda; Teorie veřejné správy*. 4. vydání. Praha: Wolters Kluwer, 2014, str. 23 – 47.

EXKURZ: Vztah správní vědy („SV“) a vědy správního práva („VSP“) = otázka ke zkoušce:

a) V předmětu zkoumání:

SV = *Veřejná správa* jako komplexní společenský systém

VSP = *Správní právo* jako systém právních norem, zásad, principů (u VSP).

b) Rozdílné metody zkoumání.

Pozn.1 : pojem „**systemová metoda**“ (u obou odvětví).

Pozn.2 : Rozlišujeme: „**správněprávní**“ a „**správněvědní**“ přístup. – významné při zpracování seminární práce.

Vztah správní vědy („SV“) a vědy správního práva („VSP“):

Společný cíl obou disciplin:

= zvýšení **efektivnosti veřejné správy**.

Ovšem odlišnými, „svými“ způsoby:

VSP = náměty, návrhy pro legislativu (*de lege ferenda*)

(+ inspirace pro judikaturu),

SV = doporučení pro správní praxi, včetně ústřední (pro koncepcce, reformy, racionalizaci, i vlastní činnost).

Pozn.: **Pojem „efektivnost veřejné správy“ = společenská efektivnost** (= míra, způsob a náklady naplňování cílů a úkolů VS).
